

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงาน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

Transformational leadership of heads of learning department Affecting work effectiveness of Learning
departments in schools under The office of secondary educational Service area 23

ลิตธิชัย อุสุพรรณ¹ รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยา ภาวะบุตร² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์³
Sittichai Usaporn¹, Assoc.Prof. Dr.Chaiya Pawabutra², And Asst. Prof. Dr.Vijitra Vonganusith³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน 4) ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน และ 5) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 414 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีความเชื่อมั่นของ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เท่ากับ 0.95 และประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ เท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) ชนิด One-Way ANOVA การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีวิเคราะห์ Stepwise

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้, ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program And Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Program

Sakon Nakhon Rajabhat University

³อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³Course teacher in Master of research of Curriculum And Instruction and Doctor of Philosophy Program in research of Curriculum And Instruction

Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ลิตธิชัย อุสุพรรณ, hunpwj@gmail.com

รับเมื่อ 30 เมษายน 2562 แก้ไข 24 มิถุนายน 2562 ตอรับ 25 มิถุนายน 2562

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานต่างกัน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประสิทธิผลการทำงานของกลุ่ม สาระการเรียนรู้ในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านความพึงพอใจของครู และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ จำแนกตามที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการสร้างบารมี และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

5. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนไว้ 4 ด้าน คือ ด้านการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล

ABSTRACT

The purposes of this research were to (1) examine transformational leadership of heads of learning department and work effectiveness of learning departments in schools; 2) compare transformational leadership of heads of learning department and work effectiveness of learning departments; 3) discover the relationship between transformational leadership of heads of learning department and work effectiveness of learning departments; 4) explore the predictive power of transformational leadership of heads of learning department affecting work effectiveness of learning departments in schools; and 5) establish the guidelines for developing transformational leadership of heads of learning departments affecting work effectiveness of learning department in schools. The samples were school administrators, heads of learning department and teachers working under the Office of Secondary Educational Service Area 23, yielding a total of 414, in the 2018 academic year. The research instrument was a rating scale questionnaire with the confidence values of transformational leadership of heads of learning department at 0.95 and work effectiveness of learning departments in schools at 0.94. Statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation,

F – test (One – Way ANOVA), Pearson’s Product Moment Correlation, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings were as follows:

1. Transformational leadership of heads of learning department and work effectiveness of learning departments in schools as a whole were at a high level.

2. The transformational leadership of heads of learning department with different position as a whole was statistically significant different at the .05 level. In terms of different work experience and school sizes, the participants reported that the transformational leadership of heads of learning department as a whole and each

aspect was statistically significant different at the .01 level, whereas the work effectiveness of learning departments in schools, classified by participants with different positions, as a whole was not different. When considered in each aspect, teacher satisfaction aspect and workplace participation aspect were statistically significantly different at the .05 level and the .01 level respectively. Referring to the opinions of participants with different work experience and school sizes as a whole and for each aspect showed a statistically significant difference at the level of .01.

3. The relationship between transformational leadership of heads of learning department and work effectiveness of learning departments showed a positive relationship at a statistically significant difference of .01 level.

4. The four found aspects of transformational leadership of heads of learning department affecting work effectiveness of learning departments which had the predictive power were Intellectual Stimulation, Individualized Consideration, Charisma, and Inspiration Motivation.

5. The proposed guidelines for transformational leadership of heads of learning department affecting work effectiveness of learning departments involved four aspects: Charisma, Inspiration Motivation, Intellectual Stimulation, and Individualized Consideration.

Keywords: transformation leadership, the head teachers in learning department, the work effectiveness of the learning department in schools

ภูมิหลัง

ในโลกหลังยุคใหม่ (Post-modernization) ทุกประเทศต่างพยายามสร้างกระบวนการพัฒนาภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ มิติของสังคม สิ่งที่น่าประหลาดใจออกมาให้เห็นอย่างเด่นชัด คือ จะทำอะไรหรือมีวิธีการใดที่จะทำให้อาชีพการงานของประเทศตนเอง “มีความเป็นเลิศ” ในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม รวมทั้งด้านการศึกษาด้วย เพราะการศึกษาจัดการศึกษาในยุคนี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาด้วยความสลับซับซ้อนของสังคมมีมากขึ้นตามลำดับองค์ความรู้/ข้อความรู้ต่างๆ ถูก “ผลิต” ขึ้นมาใหม่ หรือบางครั้งก็นำความรู้เดิมมาผลิตซ้ำ บนฐานของการเปลี่ยนแปลง แต่อย่างไรก็ตามถือได้ว่ามี “การต่อยอด” ในความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาในองค์ความรู้ข้อความรู้นั้นๆ ให้ดียิ่งขึ้น (ธงชัย สมบูรณ์, 2558, หน้า 1) จากกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) เน้นการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบมีใช้เพียงจุดใดจุดหนึ่ง ที่แยกจากกัน เน้นการพัฒนาคุณภาพคน และพัฒนาระบบการบริหารจัดการสู่ระดับสากล กระทรวงศึกษาธิการจึงมุ่งเน้นปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 4 ประเด็นหลัก คือ พัฒนาคนไทยยุคใหม่ โดยปรับกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ โดยปรับระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพให้เกิดความคล่องตัวเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 1-10) เรื่องการปฏิรูปการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาต้องทำหน้าที่หลักเพื่อเป็นผู้นำและรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ซึ่งผู้ที่มีส่วนสำคัญ ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ลงมาตามลำดับ

จากสังคมปัจจุบันที่มีสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและมีความซับซ้อนมากขึ้น ตลอดจนมีการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นทำให้ผู้นำต้องกระตุ้นและผลักดันโดยใช้ภาวะผู้นำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับองค์กร ซึ่งภาวะผู้นำที่ว่านี้ คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) (ธีระ รุญเจริญ, 2550, หน้า 4) โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมไปสู่ความคิดสร้างสรรค์แบบใหม่ความคิดที่ออกนอกกรอบหรือกฎเกณฑ์เดิม เพื่อประยุกต์งานให้เกิดความก้าวหน้า เกิดความสมดุล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิโรจน์ สารรัตน์ (2555, หน้า 76-77) ที่ระบุว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ที่จูงใจให้บุคคลอื่นปฏิบัติหน้าที่เกินกว่าความคาดหวังตามปกติ มุ่งไปที่ภารกิจงานกว้างๆ ด้วยความสนใจที่เกิดขึ้นภายในตนเอง มุ่งการบรรลุความต้องการในระดับสูง โดยมีองค์ประกอบดังนี้ ด้านการสร้างบารมี (Charisma) คือความสามารถของผู้นำที่จะสามารถสร้างความภาคภูมิใจ ความศรัทธา และการยอมรับจากผู้อื่น ด้านการยอมรับคุณค่าในตัวบุคคล (Individualized consideration) คือความพยายามจะช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้อื่น ใส่ใจความต้องการของแต่ละบุคคล และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างมนุษย์ที่มีคุณค่า และด้านการกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation) คือการเสนอแนวคิดใหม่ๆ เพื่อให้ผู้อื่นได้คิดทบทวนในสิ่งที่ทำอยู่เดิม กระตุ้นให้สมองปัญญาจากหลากหลายมุมมองและกระตุ้นให้คิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ สอดคล้องกับบริบทของการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยหลายชิ้นพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาจะประกอบด้วย การเป็นผู้สร้างแรงดลใจ การเป็นผู้มีบารมี การเป็นผู้กระตุ้นให้ใช้สติปัญญา และการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล

ทั้งนี้การขยายตัวขององค์กรที่มากขึ้น ปริมาณงานต่างๆ ของโรงเรียนก็เพิ่มมากขึ้นภาระงานของผู้บริหารสถานศึกษามีมากขึ้น ทั้งในด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารวิชาการ และการบริหารทั่วไป และยังคงทำการประสานสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ซึ่งทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีความสลับซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการที่ต้องดำเนินการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 ในวงเล็บที่ 1 - 5 ที่ได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการการจัดการเรียนรู้อุทิศด้านเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ฝึกทักษะกระบวนการคิดเรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดวิธีการเรียนรู้แบบผสมผสานและหลากหลายวิธีโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลพร้อมนี้ต้องสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมสื่อการเรียน รวมทั้งการนำงานวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาแบ่งออกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 กลุ่มสาระ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 33-38) ซึ่งทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จำเป็นต้องมีหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งคนเพื่อทำหน้าที่ประสานการทำงานจากฝ่ายผู้บริหารสถานศึกษากับครู รวมถึงการบริหารจัดการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนและอื่นๆ อีกหลายประการ

ในยุคสมัยที่กระแสการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จึงต้องสร้างภาวะผู้นำที่เข้มแข็งเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความเป็นผู้นำหรือใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม และเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำที่ดีจะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานภายในโรงเรียนได้อย่างชัดเจนสอดคล้องกับทัศนะของ Manasse ที่กล่าวว่า ถ้าต้องการให้องค์กรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้นำจำเป็นต้องมีความสามารถในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับสภาพที่ควรเป็นไปในอนาคตขององค์กร โดยเริ่มต้นจากการที่ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ส่วนตัวก่อน จากนั้นจึงหลอมหลอมกลายเป็นวิสัยทัศน์ร่วม กับสมาชิกภายในองค์กรและทั้งผู้นำและสมาชิกในองค์กรร่วมกันสื่อสารวิสัยทัศน์ขององค์กร พร้อมทั้งมีการมอบอำนาจ แก่ผู้ปฏิบัติให้เป็นจริง (ดำรงค์ ศรีอร่าม, 2553, หน้า 53 - 54)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยของนักวิชาการ ถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิผล การทำงานของโรงเรียน ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และความสำคัญ ของการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะส่งผลต่อการจัดการศึกษาและเป็นแรงบันดาลใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผล ต่อความมีประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อให้ได้ทราบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นไปตามบริบทของการศึกษาวิจัย อันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน และจะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียน ตามบทบาทหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

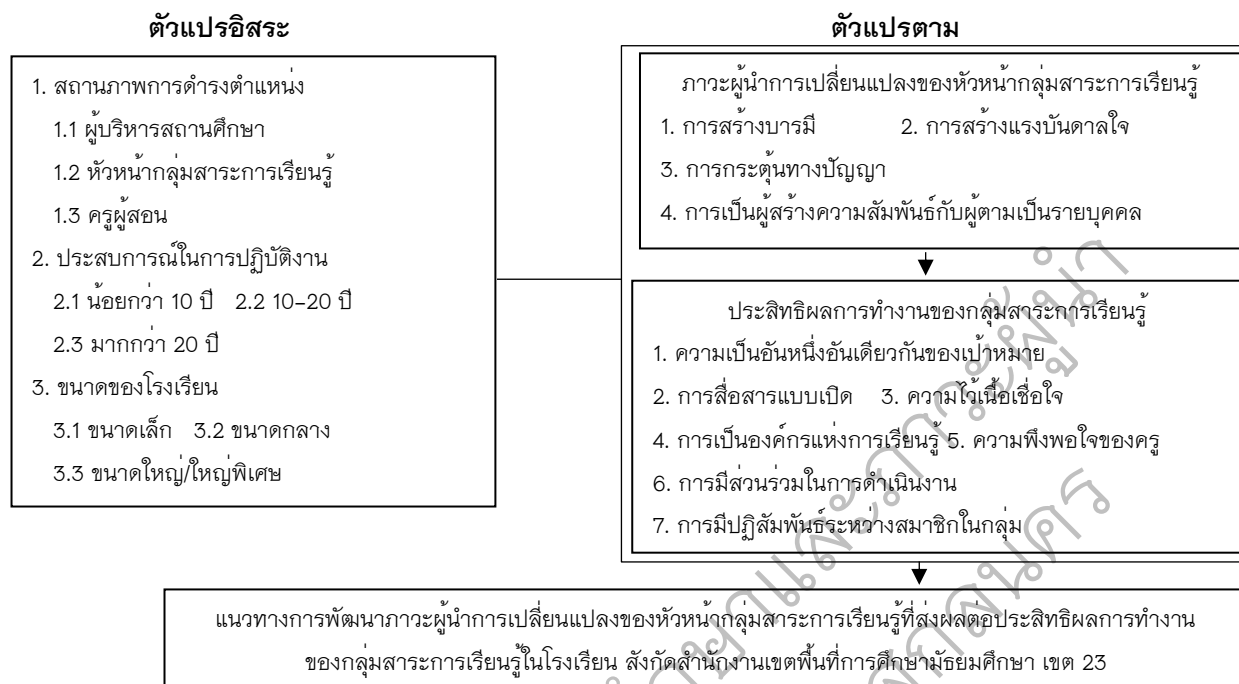
คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกัน ขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการทำงานของ กลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนในโรงเรียน หรือไม่ อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของ กลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของ กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน และขนาด ของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับประสิทธิผล การทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,285 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 97 คนและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 360 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,828 คน
2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 414 คน จาก 45 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) จำนวน 414 ฉบับ ใช้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ซึ่งค่าอำนาจจำแนกของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าระหว่าง 0.404 – 0.868 และค่าอำนาจจำแนกของประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าระหว่าง 0.656 – 0.906 และค่าความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.951 และประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.949

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ความร่วมมือพร้อมกับแบบสอบถามไปมอบให้กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 และกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยการส่งไปรษณีย์พร้อมแนบซองเปล่าติดแสตมป์ จ่าหน้าของถึงผู้วิจัยเพื่อส่งแบบสอบถามกลับ โดยโรงเรียนที่ไม่ได้ทำการตอบกลับผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage) 2. ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) 3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก
2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานต่างกัน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความพึงพอใจของครู และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ จำแนกตามที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการสร้างบารมี และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ
5. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนไว้ 4 ด้าน คือ ด้านการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ทุกด้าน เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ยกเว้นด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล มีความคิดเห็นมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ความสนใจแก่ครูในกลุ่มสาระฯ ที่ไม่สามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้เท่าเทียมกับคนอื่น ๆ นั่นเอง อีกทั้งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ยังมีการส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระฯ ได้มีพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยกมลพร ศรีประไพ (2560, บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสิงห์สมุทรอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และการสร้างบารมี ตามลำดับ และประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้ ยังมีผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดมี 2 ด้าน คือ ความไวเนื้อเชื้อใจ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านอื่นอยู่ในระดับมากทุกด้าน อาจเพราะสถานภาพการทำงานที่แตกต่างกัน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน ทำให้มีความเชื่อมั่นว่าประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้จำเป็นจะเป็นมีความไวเนื้อเชื้อใจกัน ร่วมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมจึงจะทำให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยกิตติศักดิ์ ปานงาม (2557, หน้า 72-83) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 2.1) จำแนกตามสถานภาพการทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างบารมี และด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจนมีการสร้างความกระตือรือร้นในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด มีการเปิดโอกาสให้ครูในกลุ่มสาระฯ มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของกลุ่มสาระฯ รวมทั้งมีการสร้างแรงจูงใจให้ครูในกลุ่มสาระฯ ทำงานด้วยวิธีการทำงานที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิสิทธิ์ หนาค่าดี (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย เพลินพิศ ธรรมรัตน์ (สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2562) ได้เสนอว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรเน้นการประสานงานให้ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายภายใต้ความร่วมมือของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2) จำแนกตามที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็น ต่ำกว่า ที่มีประสบการณ์ทำงาน ระหว่าง 10 - 20 ปี และที่มีประสบการณ์ทำงาน ระหว่าง 10 - 20 ปี มีความคิดเห็น สูงกว่าที่มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 20 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่ำกว่า ที่มีประสบการณ์ทำงาน ระหว่าง 10 - 20 ปี และที่มีประสบการณ์ทำงาน ระหว่าง 10 - 20 ปี มีความคิดเห็น สูงกว่า ที่มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตาม

สมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ได้แสดงออกถึงอุดมการณ์ ความเชื่อ และค่านิยมของตนเองอีกทั้งมีการให้ความไว้วางใจแก่ครูในกลุ่มสาระฯ ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย มีการส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระฯ ระบุปัญหาด้วยการใช้เหตุผลและหลักฐานมากกว่าการคิดเอง รวมถึงหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีการส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระฯ พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลพร ศรีประไพ (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสิงห์สมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านแตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) พบว่า แตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอน ตั้งแต่ 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสิงห์สมุทร มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และครูที่มีประสบการณ์ในการสอน น้อยกว่า 5 ปี ประกอบด้วย เพลินพิศ ธรรมรัตน์ (สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2562) ได้เสนอว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องยอมรับในบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีประสบการณ์น้อยควรกล้าที่จะแสดงออกถึงอุดมการณ์ ความรู้ ความสามารถที่มีให้เป็นที่ยอมรับ 2.3) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ โดยรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นสูงกว่า ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลางและที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษ และผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นสูงกว่า ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็ก มีบุคลากรน้อยจึงทำให้บุคลากรมีโอกาสได้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิสิทธิ์ ทนคำดี (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกัน สุกัญญา ศรีสวัสดิ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครืออักษรกรู๊ป โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การเป็นผู้สร้างแรงดลใจ การเป็นผู้มีปารมี การเป็นผู้กระตุ้นให้ใช้สติปัญญา และการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล และประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 2.4) จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความพึงพอใจของครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ด้านความพึงพอใจของครู หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความคิดเห็นสูงกว่า ครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นสูงกว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นสูงกว่า ครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นอาจเป็นเพราะ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ให้บุคลากรในกลุ่มสาระฯ มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบและเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน หรือให้ได้รับสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรกร วงศ์สกุล (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตลาดกระบัง พบว่า ประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน

สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตลาดกระบัง ในระดับบุคคลและระดับองค์กรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยครูจะให้ความสำคัญในระดับองค์กรมากกว่าบุคคล 2.5) จำแนกตามที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของนิรมล เตชณัชรกุล (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครู และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ทศพล พัดคชพงศ์ (สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2562) ได้เสนอว่า ประสิทธิภาพของการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกคนในกลุ่มสาระฯ จะต้องร่วมแรงร่วมใจในการทำงานเพื่อไปสู่เป้าหมายร่วมกัน รวมถึงมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติงานอย่างหลากหลายในการทำงาน อีกทั้งยังต้องมีส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ก็ต้องการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน

2.6) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เพราะภาระงานไม่เท่ากันสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรมล เตชณัชรกุล (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ตัวแปรที่ศึกษาส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .81 ถึง .92 ในการนี้ลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ซึ่งพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการสร้างบารมี ($r_{x1y} = 0.81$) อยู่ในระดับ “สูง” ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($r_{x2y} = 0.84$) อยู่ในระดับ “สูง” ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($r_{x3y} = 0.88$) อยู่ในระดับ “สูง” ด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ($r_{x4y} = 0.86$) อยู่ในระดับ “สูง” เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความทุ่มเทในการทำงาน อุทิศการณ ความเชื่อ และค่านิยม ความรู้ความสามารถในการทำงาน ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เป็นอย่างดี ทำให้การทำงานเกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยภัทรกร วงศ์สกุล (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตลาดกระบัง พบว่า ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตลาดกระบัง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน ได้ทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการสร้างบารมี และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความเป็นผู้นำหรือใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม และเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำที่ดีจะส่งผลต่อความสำเร็จ

ในการดำเนินงานภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน จึงทำให้ตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้ เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลพร ศรีประไพ, 2560, หน้า 36 – 38

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรมอบหมายงานให้กับผู้ร่วมงานตามความสามารถของแต่ละบุคคล และส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนให้ความสนใจแก่ผู้ร่วมงานที่ไม่สามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้เท่าเทียมกับคนอื่น ๆ

1.2 ด้านการสร้างบารมี หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรแสดงศักยภาพของตนเองให้เห็นถึงความรู้ความสามารถในการทำงาน ตลอดจนกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานให้เกิดความทุ่มเทในการทำงาน

1.3 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิดพัฒนาตนเองโดยการศึกษา อบรม สัมมนา ฯลฯ และการสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานได้รับความสำเร็จจากการทำงานอย่างตั้งใจ

1.4 ด้านการกระตุ้นทางปัญญา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรให้คำแนะนำแนวทางใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหน่วยงานให้แก่ผู้ร่วมงาน ประกอบกับกระตุ้นผู้ร่วมงานให้รู้สึกว่าจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงการทำงานในหน่วยงาน และกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.3 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย

เอกสารอ้างอิง

กมลพร ศรีประไพ. (2560) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสิงห์สมุทร อำเภอสัตตหีบ จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

กิตติศักดิ์ บุญรังศรี. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 5(17), 117 – 126.

กิตติศักดิ์ ปานงาม. (2557). ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 3(9), 72 – 83.

ดำรงค์ ศรีอร่าม. (2553). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธงชัย สมบูรณ์. (2558, 31 ตุลาคม). โลกหลังยุคใหม่: การศึกษาไทยที่ควรเป็น!. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ธีระ ไชยสิทธิ์. (2555). ศึกษาสภาพการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้างฟ้าง.
นิรมล เทชนันชติกรกุล. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ภัทรกร วงศ์สกุล. (2554). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร
ในเขตลาดกระบัง. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561).
กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุกันยา ศรีสวัสดิ์. (2554). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายกรู๊ป.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อภิสิทธิ์ ทนคำดี. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.